

ANTONÍN DVOŘÁK

KVARTET D MOLL
QUARTETT D MOLL

OP. 34

STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ
KRÁSNÉ LITERATURY, HUDBY A UMĚNÍ • PRAHA

KVARTET D MOLL

Podle původních pramenů k tisku připravila Komise pro vydávání děl Antonína Dvořáka: Otakar Šourek, předseda - Jan Hanuš, vedoucí redaktor - František Bartoš - dr Jiří Berkovec - dr Antonín Čubr - Ladislav Láska - Antonín Pokorný - Karel Šolc.

SMYČCOVÝ KVARTET D MOLL op. 34 je v tvorbě *Antonína Dvořáka* (8. IX. 1841—1. V. 1904) již devátým ze čtrnácti děl stejného seskupení nástrojového, ale podle pořadí vznikl druhým z těch, které se staly světově známými. Byl skládán v Praze od 7. do 18. prosince r. 1877, jak dokládají tato pouhá dvě data, zaznamenaná v rukopisné partituru skladatelově, a práce na něm vyžádala si tedy dobu právě jen dvanácti dnů. Byla to však doba pro Dvořáka vysoce závažná. Jednak jako při předcházející práci na partituru *Stabat Mater* (říjen až 13. listopad 1877) doznívala v ní bolest, kterou umělcovu otcovskému srdci krátce předtím způsobilo těsně za sebou jdoucí úmrtí druhorozené dceryšky (13. srpna) a prvorozného syna (8. září). Tato bolest byla však zároveň již tlumena a rozptýlována událostmi pro další Dvořákovy životní osudy mimořádně rozhodnými. V začátku měsíce prosince, jen několik dnů před započatím práce na kvartetu, došly z Vídně první zprávy o nevědším zájmu, jaký u členů poroty pro státní rakouská stipendia, z těch pak hlavně u skladatele *Johannesa Brahmsa*, vyvolaly zadané tam skladby českého skladatele a jak tento zájem vedl k úspěšnému *Brahmsovu* zákroku u *Fritze Simrocka*, majitele velké nakladatelské firmy v Berlíně, pro vydání *Dvořákových „Moravských dvojzpěvů“*.

Odtud dovedeme pochopiti, proč kvartet d moll, který vznikl v době osudové tak podnětné a přitom citově tak rozeklané, ve svém obsahu, hlavně pak v obsahu tří prvních vět, jeví se především jako velmi intimní, jakoby v sebe uzavřená zpověď duše, u které převažuje ještě sklon k plaché melancholii a teskným meditacím, ale kterou k posledu (věta čtvrtá) zároveň již povzbuzuje výhled v mnohoslibnou budoucnost. A stejně dobře si uvědomujeme, proč dílo, nesené tak silně zjitřeným tvůrčím vypjetím, řadí se již k nejlepšímu, co Dvořák v oboru hudby komorní vytvořil.

Není totiž kromě jiného vyloučeno, že kvartet byl psán přímo již se záměrem, že má být výrazem vděčnosti za *Brahmsovu* úspěšnou intervenci u nakladatele *Simrocka* a že bude tedy vídeňskému mistru dedikován. Dvořák oznámil to alespoň již 23. ledna 1878 *Brahmsovi* dopisem do Vídně, na což ten mu odpověděl, že „*věnování kvartetu by si pokládal za čest*“, při tom ho však upozornil, aby „*trochu ostřeji*“ pohlédl ještě na partituru a vedle doplňků chybějících v ní posuvných znamének opravil leccos i ve vedení hlasů. Současně pak doporučil toto dílo, spolu ještě s předcházejícím kvartetem E dur z roku 1876, k vydání nakladateli *Simrockovi*, poznamenávaje mu v dopise z 5. dubna 1878, že „*to nejlepší, co musí hudebník mít, Dvořák má a to jest také v těchto kusech*“.

Simrock se však tentokráte k vydání kvartetů neměl (kvartet E dur, původně op. 27, vydal až po deseti letech jako op. 80!) a Dvořák nabídl tedy kvartet d moll

r. 1879 do nákladu berlínské firmě Schlesingerově, při čemž původní jiné číslo opusové (snad 43) vyškrábal a nahradil číslem 34. Předtím však provedl v díle ještě některé opravy, jak tomu nasvědčuje jeho nový dopis Brahmsovi (z 15. X. 1879), v němž psal: „*Viděl jsem se nucen zvláště na kvartetu d moll tím spíše mnohé pozměnit, že jste byl tak laskav a dedikaci díla ode mne přijal; bylo tedy mojí svatou povinností podati tak slavnému mistru dílo, které vyhovuje i když ne ve všem, tedy přece jen (promiňte mi moji neskromnost) mnohým podmínkám, které mohou býti kladeny na umělecké dílo*“ (Pokud lze tyto opravy vyčísti ze srovnání prvního vydání kvartetu se skladatelovým rukopisem, který pod č. 59 R 114 chová hudební oddělení Národní a universitní knihovny v Praze, jsou uvedeny ve Vydavatelské zprávě za poslední stranou partitury.) Schlesinger vydal pak kvartet v partituře a hlasech r. 1880.

Kvartet d moll byl po prvé proveden na koncertě hudebního odboru Umělecké besedy v Praze 27. února 1882. Hráli jej Ferd. Lachner, Petr Mareš, Václav Borecký a Alois Neruda, vesměs členové orchestru Prozatímního divadla.

Otakar Šourek

QUARTETT D MOLL

Nach Originalquellen zum Druck vorbereitet von der Kommission für die Herausgabe der Werke Antonín Dvořáks: Otakar Šourek, Vorsitzender - Jan Hanuš, leitender Redakteur - František Bartoš - Dr Jiří Berkovec
Dr Antonín Čubr - Ladislav Láška - Antonín Pokorný - Karel Šolc.

DAS STREICHQUARTETT D MOLL op. 34 ist im Schaffen *Antonín Dvořáks* (8. IX. 1841—1. V. 1904) bereits das neunte von 14 Werken derselben instrumentalen Zusammensetzung, aber nach der Reihenfolge seiner Entstehung das zweite jener seiner Werke, welche weltbekannt wurden. Es wurde in Prag vom 7. bis zum 18. Dezember 1877 komponiert, wie aus diesen zwei, als einzigen in der Partiturhandschrift des Autors vermerkten Daten ersichtlich ist. Die Arbeit an diesem Werk erforderte demnach bloße zwölf Tage. Es war dies jedoch eine für Dvořák höchst bedeutsame Zeit. Einerseits klang in ihr, ebenso wie bei der vorhergehenden Arbeit an der Partitur des Stabat Mater (Oktober bis 13. November 1877) der Schmerz aus, welcher seinem Vaterherzen kurz vorher der unmittelbar aufeinanderfolgende Tod seines zweitgeborenen Töchterchens (13. August) und des erstgeborenen Sohnes (8. September) bereitet hatte. Dieser Schmerz wurde aber andererseits schon durch die für Dvořáks weiteren Lebensschicksale außerordentlich entscheidenden Ereignisse gedämpft und zerstreut. Anfangs Dezember, nur einige Tage vor Beginn der Arbeit an dem Quartett, langten aus Wien die ersten Nachrichten über das außergewöhnliche Interesse ein, welches bei den Mitgliedern der Jury für die Verleihung österreichischer Staatsstipendien, insbesondere bei dem Komponisten Johannes Brahms, die diesem Kollegium vorgelegten Kompositionen des tschechischen Komponisten erweckt hatten, und wie dieses Interesse zu Brahmsens erfolgreichem Einschreiten

bei Fritz Simrock, dem Eigentümer der großen Berliner Verlagsfirma, zwecks Herausgabe von Dvořáks „Klängen aus Mähren“ führte.

Daraus wird begreiflich, warum der Inhalt des Quartetts d moll, das in einer an schicksalhaften Impulsen so reichen und dabei gefühlsmäßig so aufgewühlten Zeit geschaffen wurde, vor allem in seinen ersten drei Sätzen eine ganz intime, in sich verschlossene Seelenbeichte darstellt, in welcher noch die Neigung zu scheuer Melancholie und beklommenen Meditationen vorwiegt, der vierte Satz dagegen als Ausschau in eine vielversprechende Zukunft schon trostvoll ausklingt. Und ebenso verständlich wird es, daß gerade dieses, von so leiddurchwühlter schöpferischer Anspannung getragene Werk schon zu dem Besten gehört, was Dvořák auf dem Gebiete der Kammermusik geschaffen hat.

Es ist nämlich — von anderen Gründen abgesehen — nicht ausgeschlossen, daß dieses Quartett von Dvořák bereits mit dem Vorsatz geschrieben wurde, Brahms seine Dankbarkeit für die erfolgreiche Intervention beim Verleger Simrock zum Ausdruck zu bringen und das Werk dem Wiener Meister zu widmen. Dies hat er wenigstens schon in dem am 23. Jänner 1878 an Brahms nach Wien gesendeten Brief mitgeteilt, worauf ihm dieser antwortete: „...*die Widmung des Quartetts würde ich als eine mir widerfahrene Ehre empfinden...*“. Dabei machte er ihn aufmerksam, er solle noch „*etwas schärfer*“ die Partitur durchsehen und, außer der Ergänzung der in ihr fehlenden Versetzungszeichen, auch noch gewisse Korrekturen in der Stimmführung vornehmen. Gleichzeitig empfahl er das Werk, zusammen mit dem vorangehenden Quartett E dur aus d. J. 1876 dem Verleger Simrock zur Herausgabe und bemerkte in seinem Brief an diesen vom 5. April 1878: „*Das Beste, was ein Musiker haben muß, hat Dvořák, und ist auch in diesen Stücken.*“

Simrock war aber diesmal zur Herausgabe der Quartette nicht geneigt (das Quartett E dur, ursprünglich op. 27, veröffentlichte er erst zehn Jahre später als op. 80!) und Dvořák bot daher das Quartett d moll im Jahre 1879 der Berliner Firma Schlesinger zur Herausgabe an, wobei er die ursprüngliche Opuszahl (wahrscheinlich 43) ausradierte und durch die Nr. 34 ersetzte. Vorher hatte er jedoch gewisse Änderungen des Werkes vorgenommen, wie sein neuer Brief an Brahms (vom 15. X. 1879) beweist, in welchem er schreibt: „...*Ich sah mich um so mehr veranlaßt, gerade an dem D moll Quartett vieles umzuändern, da Sie so freundlich waren von mir die Dedikation des Werkes entgegen zu nehmen; und so war es also meine heilige Pflicht einem so berühmten Meister ein Werk zu bieten, welches, wenn auch nicht allen, so doch (entschuldigen Sie bitte meine Unbescheidenheit) manchen Hauptbedingungen, die man an ein Kunstwerk stellen kann, entsprechen soll.*“ (Insofern diese Korrekturen aus der Gegenüberstellung der ersten Ausgabe des Quartetts und des unter Nr. 59 R 114 in der Musikabteilung der National- und Universitätsbibliothek in Prag erliegenden Manuskriptes feststellbar waren, sind sie im Revisionsbericht nach der letzten Partiturseite angeführt.) Schlesinger hat dann die Partitur und die Stimmen des Quartetts im Jahre 1880 herausgegeben.

Das Quartett d moll wurde zum erstenmal in einem Konzert der Musiksektion der Umělecká Beseda (Künstlerressource) in Prag am 27. Februar 1882 aufgeführt. Es spielten: Ferdinand Lachner, Petr Mareš, Václav Borecký und Alois Neruda, durchwegs Mitglieder des Orchesters des Interimtheaters.

Übersetzt von I. Turnovská

Otakar Šourek

QUARTET IN D MINOR

Critical edition based on original sources and prepared for the press by the Editing Board for the Works of Antonín Dvořák: Otakar Šourek, Chairman - Jan Hanuš, Chief Editor - František Bartoš - Dr Jiří Berkovec - Dr Antonín Čubr - Ladislav Láška - Antonín Pokorný - Karel Šolc.

THE STRING QUARTET IN D MINOR is, in the work of *Antonín Dvořák* (8. IX. 1841—I. V. 1904), the ninth of fourteen works for the same combination of instruments, but in the order of composition the second of those which became world famous. It was written in Prague between December 7th and 18th, 1877, as is recorded by the only two dates which the composer's manuscript score contains, so that the whole work was completed within the space of twelve days. The period to which this Quartet belongs was for Dvořák a very grave one. On the one hand, as in the preceding work on the score of "Stabat Mater" (October—November 13th 1877) there are echoes of a father's grief at the loss, one shortly after the other, of his second-born daughter (August 13th) and his first-born son (September 8th). On the other hand, this blow was somewhat softened and his mind distracted by events which were to have a decisive influence on his life. At the beginning of December, only a few days before he began work on the Quartet, the first news came from Vienna of the unusual interest shown by the members of the Adjudicating Board for State Grants, and especially by Johannes Brahms, in the compositions sent in by the Czech composer and of how this interest had led to Brahms' valuable recommendation to Fritz Simrock, the big Berlin publisher, to publish Dvořák's "Moravian Duets".

We can thus understand why the D minor Quartet, which arose when deep emotional shock sought a natural outlet in composition, is, in its content and especially in that of the first three movements, of a very intimate character, as of a soul in solitary communion with itself, in mood predominantly melancholy and yearningly meditative but, in the last movement, roused and strengthened by the prospect of a fruitful and promising future. And so it is equally understandable why this work created under such inner spiritual stress, ranks among the best that Dvořák created in the sphere of chamber music.

Of interest, too, in this connection, is that the composer quite possibly wrote the Quartet with the intention of dedicating it to Brahms as an expression of gra-

titude for his successful intercession with the publisher, Simrock. At least Dvořák intimated his desire to do so in a letter to Brahms in Vienna, dated January 23rd 1878, in answer to which the latter replied that he would be “honoured by the dedication” and at the same time advising him to look “a little more closely” at the score and, when filling in missing notes as well as sharps and flats, to make a number of corrections in the treatment of the voices. At the same time, he again recommended this work, along with the preceding E major Quartet from the year 1876, to Simrock for publication, with the comment, in his letter to the publisher dated April 5th, 1878, that “*the best that a musician must have, Dvořák has, and it is also in these pieces...*”

Simrock, however, made no move to publish these quartets (not till ten years later did he publish the E major Quartet, originally op. 27, as op. 80!) and so Dvořák offered the D minor Quartet in 1879 to the Berlin publisher, Schlesinger, having scratched out the original opus number (perhaps 43) and substituted number 34. Prior to that, however, he had made a number of alterations in the work, as we learn from a letter to Brahms (15. X. 1879), in which he wrote: “*I found it necessary, especially in the D minor Quartet, to make quite a number of changes all the more so as you were so kind as to accept the dedication of the work; indeed it was my sacred duty to present to so great a master a work which conforms, if not in every respect, at least (forgive my lack of modesty) in many, to the demands which may be made on a work of art...*” These changes, as far as they could be determined by a careful collation of the first printed edition with the composer’s manuscript, preserved, under Cat. No. 59 R 114, in the Music Department of the National and University Library in Prague, are listed in the Editors’ Notes at the end of the score. Schlesinger then published the Quartet (both score and parts) in 1880.

The Quartet in D minor was first performed at a concert of the Music Section of the “Umělecká Beseda” on February 27th 1882, in Prague. The players were Ferdinand Lachner, Petr Mareš, Václav Borecký and Alois Neruda, all members of the orchestra of the Interim Theatre in Prague.

Translated by R. Samsour

Otakar Šourek

QUATUOR EN RE MINEUR

Préparé pour l'impression d'après les documents authentiques par la Commission pour la publication des oeuvres d'Antonín Dvořák: Otakar Šourek, Président de la Commission - Jan Hanuš, rédacteur principal - František Bartoš - Dr Jiří Berkovec - Dr Antonín Čubr - Ladislav Láska - Antonín Pokorný - Karel Šolc.

LE QUATUOR A CORDES EN RE MINEUR, op 34, est dans l'oeuvre de Antonín Dvořák (8. 9. 1841—1. 5. 1904) la neuvième déjà de ses quatorze compositions pour le même ensemble instrumental, mais quant à l'ordre de la date d'écriture

il est la deuxième de celles qui devaient atteindre à une célébrité universelle. Il fut écrit à Prague du 7 au 18 décembre 1877, comme l'indiquent ces deux dates dans la partition manuscrite du compositeur — le travail ne dura donc que douze jours. Mais le temps de la composition était de haute importance pour Dvořák. D'un côté, comme au travail sur la partition de son „Stabat Mater“ (octobre — 13 novembre 1877), les accents de douleur s'y éteignaient, douleur causée à son cœur de père par les décès coup sur coup de sa fille (le 13 août) et de son fils premier-né (le 8 septembre 1877). De l'autre côté, des événements extrêmement décisifs de sa destinée venaient adoucir et dissiper cette douleur même: en effet, au début du mois de décembre, peu de jours seulement avant qu'il abordât la composition du Quatuor, Dvořák recevait de Vienne les premières nouvelles au sujet de l'intérêt peu commun que les oeuvres d'un compositeur tchèque présentées au concours pour la bourse d'Etat autrichienne avaient éveillé chez les membres du jury et, parmi eux, notamment chez Johannes Brahms, intérêt qui fit faire à ce dernier des démarches, couronnées du succès, auprès de Fritz Simrock, propriétaire d'une grande maison d'édition de Berlin, en vue de la publication des „Duo moraves“ de Dvořák.

Ainsi, l'on peut bien comprendre pourquoi le Quatuor en ré mineur, composé en un laps de temps si fécond dans la destinée de l'artiste, aussi bien que trouble dans sa vie sentimentale, apparaît surtout dans les trois premiers mouvements comme la confession intime d'une âme repliée sur elle-même et chez laquelle prévalait encore une timide mélancolie et de tristes méditations, mais qui, finalement (au quatrième mouvement) est encouragée déjà par les perspectives d'un avenir riche en promesses. Et l'on se rend compte en même temps pourquoi cette oeuvre, animée d'une inspiration si complexe, se range déjà à côté de ce que Dvořák a donné de meilleur dans le genre de la musique de chambre.

On ne saurait d'ailleurs exclure la possibilité que ce quatuor ait été composé à dessein avec l'intention de servir d'expression aux sentiments de gratitude envers Brahms pour son intervention heureuse auprès de l'éditeur Simrock et que, par conséquent, il ait été destiné à porter la dédicace au grand maître viennois. C'est ce que Dvořák avait annoncé à Brahms par la lettre envoyée déjà le 23 janvier 1878 à Vienne, lettre à laquelle Brahms répondit qu'il se sentirait honoré par l'offrande du quatuor, mais invitait en même temps le compositeur à soumettre la partition à un nouvel examen un peu plus sévère en ce sens qu'il compléterait quelques accidents omis et corrigerait quelques détails dans la tenue des parties. Il recommanda en même temps ce quatuor de même que le quatuor précédent en Mi majeur (de 1876), pour la publication à l'éditeur Simrock; dans une lettre du 5 avril 1878, il ajoute que „ce qu'un compositeur doit avoir de meilleur, Dvořák le possède et l'a aussi dans ces morceaux“.

Mais Simrock, cette fois, tarda à publier les quatuors (ce n'est que dix ans après qu'il éditait le Quatuor en Mi majeur, comme op. 80, alors qu'il portait à l'origine le numéro 27!); aussi Dvořák offrit-il le Quatuor en ré mineur, en 1879, à la

maison d'édition Schlesinger, de Berlin; il effaca alors le numéro d'opus précédent (probablement 43) pour le remplacer par 34, non sans avoir fait quelques corrections, à en croire la nouvelle lettre à Brahms, en date du 15 octobre 1879: „*Je me suis vu obligé de procéder à maint changement dans le Quatuor en ré mineur, d'autant plus que vous avez bien voulu en agréer la dédicace; c'était donc pour moi un devoir sacré que de présenter au maître aussi éminent une oeuvre qui satisfasse sinon en tout, mais pourtant (pardonnez-moi ce peu de modestie!) à la plupart des conditions que l'on peut imposer à une oeuvre d'art*“. (Ces corrections, pour autant qu'elles apparaissent à la comparaison de la première édition imprimée avec le manuscrit original du compositeur — déposé sous le No 59 R 114 à la Bibliothèque Nationale et Universitaire de Prague — se trouvent consignées dans les „Notes de l'éditeur“ imprimées après la dernière page de la partition). — Schlesinger publia le Quatuor en ré mineur, partition et parties séparées, en 1880.

Le Quatuor en ré mineur fut exécuté pour la première fois au concert de la section musicale de la Umělecká Beseda (Association Artistique) à Prague le 27 février 1882, par Ferdinand Lachner, Petr Mareš, Václav Borecký et Alois Neruda, tous membres de l'orchestre du Théâtre Provisoire.

Traduit par Dr J. Fiala

Otakar Šourek

DURATA CCA 28·65'

I Allegro (9·20')	Pag. 1
II Alla Polka. Allegretto scherzando (6·05')	„ 18
III Adagio (8·35')	„ 25
IV Finale. Poco allegro (5·05')	„ 34

Violino I, Violino II, Viola e Violoncello

QUARTETTO RE MINORE

I

7. XII. 1877

ANTONÍN DVOŘÁK, op. 34.
(1841-1904)

1

Allegro $\text{♩} = 134$

Violino I. *p*

Violino II. *p*

Viola *p*

Violoncello *p*

5

10 *cresc.*

15 *dim.* *p* *pp*

20 *ff* *cresc.* *ff* *cresc.* *ff* *cresc.*

arco

pizz.

A

25

f *f* *ff* *ff*

[*fz*] [*h*] [*fz*] [*fz*]

30

p *p* *ff* *ff*

B

35

pp *pp* *pp* *pp*

fz *diminuendo* *p* *pp*

40

pp *pp* *pp* *pp*

espressivo

42 45

cresc. *dim.*

cresc. *dim.*

cresc. *dim.*

cresc. *dim.*

50

pp *pp* *pp* *pp*

55

fz *fz* *fz* *fz*

60

dimin. *p* *dimin.* *pp*

dimin. *pp* *fz* *fz* *fz* *dimin.*

C

65

pp *f* *p*

70 75

p *cresc.* *p* *cresc.*

pizz. *f marcato* *cresc.*

[*pp*]

75 80

dim. *dim.* *dim.*

p *cresc.* *dim.*

D

80 85

p *cresc.* *f* *dim.*

p *cresc.* *f* *dim.*

arco *p* *cresc.* *f* *dim.*

p *cresc.* *f* *dim.*

First system of musical notation, measures 85-90. It features four staves: two treble clefs and two bass clefs. The music includes various dynamics such as *cresc.* and *p*. Measure 90 is marked with a '90' above the staff.

Second system of musical notation, measures 91-95. It features four staves. Dynamics include *dim.*, *p*, *mf*, and *fz*. Measure 95 is marked with a '95' above the staff. There are triplets and a trill in the final measure.

Third system of musical notation, measures 96-100. It features four staves. Dynamics include *mf*, *p*, *fz*, and *cresc.*. Measure 100 is marked with a '100' above the staff. There are trills and triplets in the final measure.

Fourth system of musical notation, measures 101-105. It features four staves. Dynamics include *f*, *dim.*, *p*, and *cresc.*. Measure 105 is marked with a '105' above the staff. There are triplets and a trill in the final measure.

105

f *ff* *sf*

110 115

sf *p* *dim.*

120

pp *f* *pp*

125

cresc. *f* *dim.*

Musical score for measures 130-135. The score is in 3/4 time and consists of four staves: Treble, Violin, Piano, and Bass. Measure 130 starts with a piano (*p*) dynamic. Measures 131-133 feature a crescendo (*cresc.*). Measure 134 has a piano (*p*) dynamic. Measure 135 begins with a piano (*p*) dynamic and a crescendo (*cresc.*).

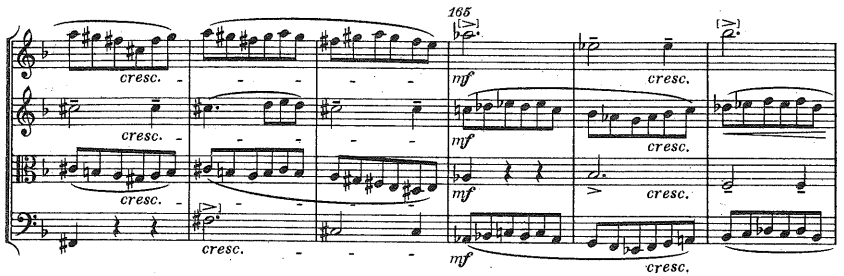
Musical score for measures 136-140. The score is in 3/4 time and consists of four staves: Treble, Violin, Piano, and Bass. Measure 136 starts with a forte (*f*) dynamic. Measure 137 has a piano (*p*) dynamic. Measure 138 has a piano (*p*) dynamic and a decrescendo (*dim.*). Measure 139 has a piano (*p*) dynamic. Measure 140 has a piano (*p*) dynamic and a decrescendo (*dim.*).

Musical score for measures 141-145. The score is in 3/4 time and consists of four staves: Treble, Violin, Piano, and Bass. Measures 141-145 are marked *molto tranquillo* and *pp*. The score includes first and second endings for measure 144. The key signature changes to one sharp (F#) in measure 145.

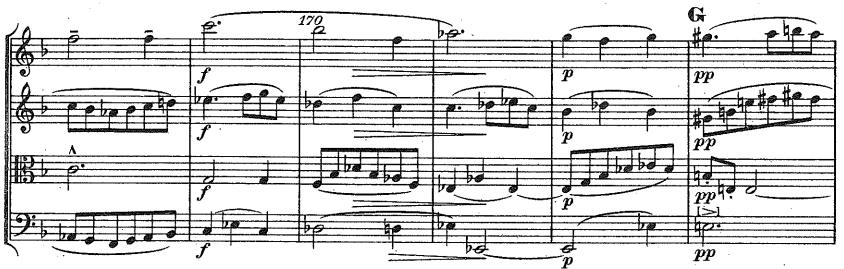
Musical score for measures 150-155. The score is in 3/4 time and consists of four staves: Treble, Violin, Piano, and Bass. Measures 150-155 are marked *molto tranquillo* and *pp*. The key signature changes to two sharps (F# and C#) in measure 150. Measure 155 has a piano (*p*) dynamic.

Musical score system 1, measures 155-160. The system consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. The key signature has two sharps (F# and C#). The time signature is 4/4. The top staff has a dynamic marking of *pp* and a tempo marking of 160. The middle staff has a dynamic marking of *pp*. The bottom staff has a dynamic marking of *mf* and a *dim.* marking. A bracket under the bottom staff indicates a *[p]* dynamic.

Musical score system 2, measures 165-170. The system consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. The key signature has two sharps (F# and C#). The time signature is 4/4. The top staff has a *cresc.* marking and a dynamic marking of *mf*. The middle staff has a *cresc.* marking and a dynamic marking of *mf*. The bottom staff has a *cresc.* marking and a dynamic marking of *mf*. A bracket under the bottom staff indicates a *[p]* dynamic.

Musical score system 3, measures 170-175. The system consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. The key signature has two sharps (F# and C#). The time signature is 4/4. The top staff has a dynamic marking of *f* and a *p* marking. The middle staff has a dynamic marking of *f* and a *p* marking. The bottom staff has a dynamic marking of *f* and a *p* marking. A bracket under the bottom staff indicates a *[p]* dynamic. A *G* chord symbol is present above the top staff.

Musical score system 4, measures 175-180. The system consists of three staves: Treble, Middle, and Bass. The key signature has two sharps (F# and C#). The time signature is 4/4. The top staff has a dynamic marking of *f*. The middle staff has a dynamic marking of *f*. The bottom staff has a *cresc.* marking. A bracket under the bottom staff indicates a *[p]* dynamic.

Musical score system 1, measures 180-184. The system consists of four staves. The first two staves are in treble clef, and the last two are in bass clef. The key signature has one sharp (F#). Measure 180 is marked with a forte *f* dynamic and a *cresc.* (crescendo) instruction. The music features a melodic line in the upper staves and a more rhythmic accompaniment in the lower staves. There are several triplet markings (3) and accents (^) over notes. The system concludes with a piano *pp* dynamic.

Musical score system 2, measures 185-194. The system consists of four staves. The first two staves are in treble clef, and the last two are in bass clef. The key signature has one sharp (F#). Measure 185 is marked with a forte *f* dynamic. The music continues with melodic and rhythmic development. Dynamics include *f*, *dim.* (diminuendo), *p* (piano), and *pp* (pianissimo). There are triplet markings (3) and accents (^) throughout the system.

Musical score system 3, measures 195-199. The system consists of four staves. The first two staves are in treble clef, and the last two are in bass clef. The key signature has one sharp (F#). Measure 195 is marked with a *cresc.* instruction. The music features a dense texture with many sixteenth notes. The system concludes with a *cresc.* instruction.

Musical score system 4, measures 200-204. The system consists of four staves. The first two staves are in treble clef, and the last two are in bass clef. The key signature has one sharp (F#). Measure 200 is marked with a forte *f* dynamic. The system begins with a section marked **H** (ritardando) and *ff* (fortissimo). The music features a melodic line in the upper staves and a more rhythmic accompaniment in the lower staves. There are several triplet markings (3) and accents (^) over notes. The system concludes with a forte *f* dynamic.

Musical score system 1, measures 195-205. The system consists of four staves. The top staff is a treble clef with a melodic line featuring many slurs and accents. The second staff is a treble clef with a rhythmic accompaniment. The third staff is an alto clef with a rhythmic accompaniment. The bottom staff is a bass clef with a rhythmic accompaniment. Dynamics include *ff* and *fz*. A measure number '205' is written above the fourth measure.

Musical score system 2, measures 205-215. The system consists of four staves. The top staff is a treble clef with a melodic line. The second staff is a treble clef with a rhythmic accompaniment. The third staff is an alto clef with a rhythmic accompaniment. The bottom staff is a bass clef with a rhythmic accompaniment. Dynamics include *ff*, *fz*, and *ff*. A measure number '210' is written above the fourth measure.

Musical score system 3, measures 215-220. The system consists of four staves. The top staff is a treble clef with a melodic line. The second staff is a treble clef with a rhythmic accompaniment. The third staff is an alto clef with a rhythmic accompaniment. The bottom staff is a bass clef with a rhythmic accompaniment. Dynamics include *p* and *pp*. A section marker 'I' is placed above the second measure. A measure number '215' is written above the second measure.

Musical score system 4, measures 220-225. The system consists of four staves. The top staff is a treble clef with a melodic line. The second staff is a treble clef with a rhythmic accompaniment. The third staff is an alto clef with a rhythmic accompaniment. The bottom staff is a bass clef with a rhythmic accompaniment. Dynamics include *pizz.* and *arco*. A measure number '220' is written above the second measure.

225

cresc.

f legato

f

230

p

pp

235

dolce

p

K

240

fz

245

fz *dim.* *p*

250

dim. *p* *pp* *[pp] dolce* *pp*

255

L 260

pizz. *p*

265

(sim.) *[p]* *cresc.* *[p]* *cresc.* *cresc.*

270

cresc. *dim.* *p* *arco* *p*

275

cresc. *f* *p*

280

cresc. *mf* *dim.*

MI

285

p *mf* *f [fz]* *p*

Musical score for measures 285-290. The score is in 3/4 time and features four staves: Treble, Alto, Tenor, and Bass. The key signature has one flat. Measure 285 is marked with a piano (*p*) dynamic. Measure 286 includes a trill in the Bass staff, marked with a forte (*f*) dynamic. Measure 290 is marked with a piano (*p*) dynamic.

Musical score for measures 295-300. The score is in 3/4 time and features four staves: Treble, Alto, Tenor, and Bass. The key signature has one flat. Measures 295-299 feature a triplet of eighth notes in the Treble and Bass staves, with a crescendo (*cresc.*) dynamic marking. Measure 300 is marked with a forte (*f*) dynamic.

Musical score for measures 305-310. The score is in 3/4 time and features four staves: Treble, Alto, Tenor, and Bass. The key signature has one flat. Measures 305-310 are marked with a fortissimo (*ff*) dynamic. The music consists of eighth and sixteenth notes with accents.

Musical score for measures 315-320. The score is in 3/4 time and features four staves: Treble, Alto, Tenor, and Bass. The key signature has one flat. Measures 315-320 are marked with a diminuendo (*dim.*) dynamic. The music consists of eighth and sixteenth notes with accents.

310 *N*

pp *p* *cresc.*

pp *p* *cresc.*

p *pp* *p* *cresc.*

pp *p* *cresc.*

315

f *dim.*

f *dim.*

f *dim.*

f *dim.*

320

pp *pp sempre*

pp *pp sempre*

pp *espress.* *pp sempre*

pp *pp sempre*

325

dim. *cresc.*

dim. *cresc.*

dim. *cresc.*

dim. *cresc.*

dim. *cresc.*

330

335

340

345

350

Musical score system 1, measures 350-354. The system includes four staves: two treble clefs and two bass clefs. The music features triplets and a crescendo. The word "cresc." is written above the second and third staves, and below the fourth staff.

Musical score system 2, measures 355-360. The system includes four staves. The tempo marking "Più mosso" is written above the first staff. The dynamic marking "ff marcattissimo" is written above the first and second staves, and below the third and fourth staves. The word "simile" is written below the fourth staff. The system includes triplets and accents.

Musical score system 3, measures 361-365. The system includes four staves. The system features accents and triplets.

Musical score system 4, measures 366-370. The system includes four staves. The dynamic marking "ff" is written above the first and second staves, and below the third and fourth staves. The system features triplets and accents.

II

ALLA POLKA

Allegretto scherzando $\text{♩} = 100$

poco string.

p *p* *p* *fp* *fz* *f* *cresc.* *cresc.* *cresc.* *cresc.*

dim. *dim.* *dim.* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp*

ritard. *lunga corona*

10

cresc. *cresc.* *cresc.* *f* *f* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.*

15

p *p* *p* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *cresc.* *cresc.* *cresc.* *cresc.*

20

p *p* *p* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *pp* *cresc.* *cresc.* *cresc.* *cresc.*

25 **A** 30

f *dim.*

35

p *dim.* *pp*

40

f *fz sempre f* *pizz.* *sempre f* *fz fz marcato*

45

p *cresc.* *cresc.* *cresc.* *cresc.*

B

50

p *cresc.* *f* *cresc.*

p *cresc.* *f* *cresc.*

p *cresc.* *f* *cresc.*

p *cresc.* *f* *cresc.*

arco

55

1.

cresc. *ff* *ff*

cresc. *ff* *ff*

cresc. *ff* *ff*

cresc. *ff* *ff*

60

dim. *p* *pp*

dim. *p* *pp*

dim. *p* *pp*

dim. *p* *pp*

2.

70

C

65

ff *f* *p*

ff *f* *p*

ff *f* *p*

ff *f* *p*

74 75 76

dim.

dim.

dim.

dim.

Poco meno mosso

77 78 79 80

pp

pp

pp

pp

lunga

80

81 82 83 84 85 86

dim.

pp

cresc.

fp

f

dim.

pp

cresc.

fp

f

dim.

pp

cresc.

fp

f

dim.

pp

cresc.

fp

f

Piu mos.

lunga

86

87 88 89 90

p

pizz.

pp

pizz.

pp

pizz.

pp

pizz.

pp

p

pp

Fine

so

90

TRIO

Quasi l'istesso tempo (♩ = ♩)

arco

85

100

fp arco

fp

fp

pp dim.

pp dim.

pp dim.

fz

fp

pp dim.

105

fz

fz

fp

dim. -

dim. -

dim. -

pp

pp

pp

pp

D

110

115

p

p

p

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

120

f

pp

pp

f

pp

pp

cresc. -

cresc. -

cresc. -

cresc. -

E

Musical score system 1, measures 125-130. The system includes four staves (treble, two inner, and bass). Measure 125 is marked with a forte *f* dynamic. Measure 130 is marked with a piano *p* dynamic. The music features complex rhythmic patterns and articulation marks.

Musical score system 2, measures 135-140. The system includes four staves. Measure 135 is marked with a pianissimo *pp* dynamic. The music continues with intricate rhythmic textures and dynamic markings.

Musical score system 3, measures 140-145. The system includes four staves. Measure 140 is marked with a piano *p* dynamic. The music features a mix of melodic lines and rhythmic accompaniment.

Musical score system 4, measures 150-155. The system includes four staves. Measure 150 is marked with a piano *p* dynamic. The system concludes with a series of measures marked with a forte *f* dynamic and a crescendo *cresc.* marking, leading to a final fortissimo *f* dynamic.

III

Adagio $\text{♩} = 116$

pp con sordino
pp con sordino
pp con sordino
pp con sordino
dim. pp
dim. pp
dim. pp

f dim. p fz dim. pp espress.
f dim. p fz dim. pp espress.
f dim. p fz dim. pp
f dim. p fz dim. pp

cresc. f p cresc.
cresc. f p cresc.
cresc. f p cresc.
cresc. f p cresc.

f pp p
f pp p
f pp p
f pp p

B

25

Violin I: *mf* *dim.*

Violin II: *mf* *dim.*

Cello/Double Bass: *mf* *dim.*

Performance markings: *cresc.*, *mf*, *dim.*

30

Violin I: *p* *dim.* *pp*

Violin II: *p* *dim.* *pp*

Cello/Double Bass: *p* *dim.* *pp pizz.* *pp arco*

Performance markings: *p*, *dim.*, *pp*, *pizz.*, *arco*

35

Violin I: *mf* *dim.* *p*

Violin II: *mf* *dim.* *p*

Cello/Double Bass: *mf pizz.* *(sim.)* *dim.* *p*

Performance markings: *mf*, *dim.*, *p*, *pizz.*, *(sim.)*

40

Violin I: *pp* *cresc.*

Violin II: *pp* *cresc.*

Cello/Double Bass: *pp arco* *cresc.*

Performance markings: *pp*, *cresc.*, *espressivo*, *arco*

45

p *cresc.* *p* *cresc.* *p* *cresc.* *p* *cresc.*

Measures 45-50. This system features a treble and bass staff. Measure 45 has a *b* dynamic marking. Measures 46-47 contain a triplet of eighth notes. Measures 48-50 show a crescendo from *p* to *f* with a triplet of eighth notes in the final measure.

50

p *dim.* *p* *dim.* *p* *dim.* *p* *dim.*

pizz. *(sim.)*

Measures 50-55. This system continues the piece. Measure 50 has a *b* dynamic marking. Measures 51-52 feature a triplet of eighth notes. Measures 53-55 show a decrescendo from *p* to *dim.*. The bass staff includes *pizz.* and *(sim.)* markings.

55

pp *cresc.* *f* *pp* *cresc.* *f* *pp* *cresc.* *f* *pp* *cresc.* *f*

Measures 55-60. This system features a treble and bass staff. Measures 55-56 have a *pp* dynamic marking. Measures 57-60 show a crescendo from *pp* to *f*.

60

dim. *p* *dim.* *p* *dim.* *p* *dim.* *p*

Measures 60-65. This system features a treble and bass staff. Measures 60-61 have a *dim.* dynamic marking. Measures 62-65 show a decrescendo from *p* to *dim.*. The bass staff includes a triplet of eighth notes in measure 65.

65

pp
pp leggiero
pp
pp

p dim.
p dim.
p dim.
p dim.

66

pp
pizz.
mp
P espressivo
pp

70

pp
pp
pp

cresc.
cresc.
cresc.
cresc.

First system of the musical score. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The Treble staff begins with a piano (*p*) dynamic and features a triplet of eighth notes. The Alto staff also starts with *p* and includes a triplet of eighth notes. The Bass staff begins with *p* and has a continuous eighth-note accompaniment. The second measure of the system includes a *cresc.* (crescendo) marking in both the Treble and Bass staves.

Second system of the musical score, starting at measure 76. The Treble staff begins with a *dim.* (diminuendo) marking and a triplet of eighth notes, followed by a *pp* (pianissimo) dynamic. The Alto staff also starts with *dim.* and *pp*. The Bass staff begins with *dim.* and *pp*. The second measure of the system includes an *arco* marking and a triplet of eighth notes in the Treble staff.

Third system of the musical score, starting at measure 81. The Treble staff begins with a *molto espressivo* marking and features a dense, rapid sixteenth-note passage. The Alto staff continues with a similar sixteenth-note texture. The Bass staff begins with a *pizz.* (pizzicato) marking and has a steady eighth-note accompaniment.

Fourth system of the musical score, starting at measure 80. The Treble staff begins with a *molto espressivo* marking and features a dense, rapid sixteenth-note passage. The Alto staff continues with a similar sixteenth-note texture. The Bass staff has a steady eighth-note accompaniment.

First system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Bass, and Bass. The Treble staff begins with a piano (*p*) dynamic. The Bass staff begins with a piano (*p*) dynamic. The system concludes with a *cresc.* (crescendo) marking in the Treble and Bass staves.

Second system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Bass, and Bass. The Treble staff begins with a forte (*f*) dynamic and ends with a *dim.* (diminuendo) marking. The Bass staff begins with a forte (*f*) dynamic and ends with a *dim.* marking. The system concludes with a *pp* (pianissimo) dynamic marking in the Treble and Bass staves.

Third system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Bass, and Bass. The Treble staff begins with a piano (*p*) dynamic. The Bass staff begins with a piano (*p*) dynamic. The system concludes with a *cresc.* (crescendo) marking in the Treble and Bass staves.

Fourth system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Bass, and Bass. The Treble staff begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and ends with a *dim.* marking. The Bass staff begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and ends with a *dim.* marking. The system concludes with a *pp* (pianissimo) dynamic marking in the Treble and Bass staves.

G

90

dolce

fp

arco

[*p*]

dim.

pp

pp

dim.

pp

fp

dim.

pp

fp

dim.

pp

95

pp

cresc.

pp

cresc.

pp

cresc.

pp

cresc.

H

dim.

pp

pp

pp

pizz.

pp

pp

100

p *cresc.*
p *cresc.*
p *cresc.*

105

fp *dim.* - - - -
fp *dim.* - - - -
fp *dim.* - - - -
pp *arco*
pp

110

cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
fp *dim.*
pp

I

fp
fp
fp
fp
fp *dim.*
pp

115

cresc. *p* *pizz.* *p*

120

K

dim. *pp* *pp* *pp*

125

cresc. *p* *pp* *pp* *pp* *pp*

p arco

130

p *dim.* *pp* *dim.* *dim.* *dim.* *ppp* *dim.* *dim.*

pizz. *pp* *dim.*

IV
FINALEPoco allegro $\text{♩} = 80$

The musical score is arranged in four systems, each containing three staves (treble, alto, and bass clefs). The first system begins with a dynamic marking of *f* and transitions to *p* later in the system. The second system features *fp* and *f* markings. The third system is marked with a large 'A' and includes *f* dynamics. The fourth system includes *f* dynamics and triplets. The score concludes with a fermata.

dim.

dim.

dim.

dim.

B

25 ^A

f

f

f

f

30

p

p

fp

pizz.

p

fz

fz

fz

35

fz

fz

fz

fz

arco

fz

f

f

f

dim.

dim.

dim.

dim.

40

p *dim.* *pp* *p* *dolce*

45

p *pp* *dim.* *p* *dim.* *p* *dim.* *p*

50

p *espress.* *p* *p*

55

p *pp* *p* *pp* *p* *pp* *p* *pp*

D

60

65

p *p* [*ff*] *p* [*ff*]

70

p *cresc.* *cresc.* *cresc.* *f* *f* *f*

75

f *ff* *ff* *ff* *ff* *ff*

E

80

ff *ff* *ff* *ff* *fp* *fp*

85

dim. p pp [fp]dim. fp dim. pp

fp dim. fp dim. pp

90

cresc. - f

cresc. - f

cresc. - f

cresc. f

95

pp fz

pp fz

pp fz

fz

100

fz fz

fz fz

fz fz

fz fz f

F 105

f *sf* *fp*

110

p *dim.* *pp* *dim.*

115 *pp* *tranquillo*

pp *non legato*

pp *tranquillo*

pp *tranquillo*

pp *tranquillo*

G 120

sf *[pp]* *dim.*

sf *pp* *dim.*

sf *pp* *dim.*

sf *pp* *dim.*

pp *molto cresc.* -
 pp *molto cresc.* -
 [pp] *molto cresc.* -
 pp *molto cresc.* -

125 *f* *ff* *ff* *ff*
 H

130 *f* *ff* *f* *ff* *f* *ff*

135 *ff* *ff* *ff* *ff* *ff* *ff*

140

ff *p*

ff *p*

ff *p*

145

fp *f* *p* (dolce)

fp *f* *p*

fp *f* *p*

fp *f* *p*

150

p *pp*

p *pp*

pp *pp*

155

p *pp dolce* *pp* *pp*

pp *pp* *pp*

pp *pp* *pp*

160

pp fz
pp
pp
pp

165

p
p
p fz
[p]

170

p
p
p fz
p

175

cresc.
cresc.
[mf]
f
f
sempre
cresc.
f
sempre

180

sempre più f
più f
fz

185

fz
fz
f
fp

190

dim.
fp dim.
fp dim.
fp dim.
p
fp
fp
dim.

195

pp
pp
pp
pp

200

pp

M

pp
pp
pp
pp

205

p
cresc. -
cresc. -
cresc. -
cresc. -

210

f
f
f
f

N

215

p
p
p
pizz.
p

220

cresc.
cresc.
cresc. arco
cresc.

225

f
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.

Più mosso

230

ff
ff
ff

235

ff
ff
ff

YDAVATELSKÁ ZPRÁVA

Prameny:

a) Autograf, uložený v Národní a universitní knihovně v Praze pod značkou 59 R 114, má 44 stran, z toho vlastní notový zápis zabírá 43 stran formátu 315 : 244 mm. Jednotlivé listy, po příp. dvojlisty rukopisu jsou zcela volně vloženy do papírové obálky, ta pak do lepenkové desky. V záhlaví prvního listu jest skladatelem uvedeno: *An Johannes Brahms (tužkou), 7. 12. 1877 Quartett (D moll), opus 34*. Další označení: „*Johannes Brahms gewidmet*“ jest tužkou škrtnuto. Pak ihned následují 4 čtyřřádky kvartetního obsazení, pod posledním čtyřřádkem je autorem perem připsána poznámka pro rytce: „*NB—Ich bitte überall den Tenorschlüssel in der Cellostimme in den Violinschlüssel zu übertragen!*“ Věta I. končí na str. 17. prvním čtyřřádkem, následuje ihned věta II., končící na str. 23. dole. Věta III. začíná na str. 24. a končí na str. 31. druhým čtyřřádkem. Následuje bezprostředně věta IV. až do konce strany 43. Na konci skladby je podpis skladatelův a datum ukončení: 18. 12. 1877.

b) Původní vydání fy Schlesinger v Berlíně, ediční číslo 7314, Copyright 1880.

Za základ našeho vydání byl vzat tisk Schlesingerův, vydaný za života skladatelova a bezpochyby za jeho přímé účasti. Byl pečlivě porovnán s autografem. Podstatnější odchylky pramenů jsou uvedeny ve vydavatelských poznámkách („Annotazioni“). Podle autografu byly v našem tisku opraveny zřejmé tiskové omyly a doplněny podrobnosti v Schlesingerově vydání opomínuté. Dále podle obdobných míst autografu i tisku doplněna chybějící drobná přednesová znaménka. Závažnější doplňky vydavatel jsou uvedeny v hranatých závorkách [].

Zkratky:

A = autograf partitury

Schl = vydání Schlesingerovo

SN = přítomné vydání Státního nakladatelství KLHU

[!] = přepsání v autografu nebo chyba v tisku

Versio I = původní znění, změněné skladatelem již v autografu.

Velká arabská číslice označuje takt; připojená k ní číslice malá označuje příslušnou notu (ev. akord) v taktu; pomlky se nepočítají.

REVISIONSBERICHT

Quellen:

a) Das in der National- und Universitätsbibliothek in Prag unter Z. 59 R 114 erliegende Originalmanuskript hat 44 Seiten, davon nimmt die Notenniederschrift selbst 43 Seiten Notenpapiers vom Format 315 : 244 mm ein. Die einzelnen Blätter, resp. Bogen der Handschrift sind völlig frei in einen Papierumschlag eingelegt, dieser dann in Pappendeckel. Am Kopf des ersten Blattes ist vom Komponisten angeführt: *An Johannes Brahms (mit Bleistift) 7. 12. 1877, Quartett (D moll) opus 34*. Die weitere Bezeichnung: „*Johannes Brahms gewidmet*“ ist mit Bleistift gestrichen. Darauf folgen unmittelbar 4 vierzeilige Systeme der Quartettbesetzung, nach dem letzten System ist mit Feder vom Autor die Anmerkung für den Graveur beigesetzt: „*NB — Ich bitte überall den Tenorschlüssel in der Cellostimme in den Violinschlüssel zu übertragen!*“ Der I. Satz schließt auf S. 17 mit dem ersten vierzeiligen System, es folgt sogleich Satz II., welcher auf S. 23 unten endet. Der III. Satz beginnt auf S. 24 und endet auf S. 31 mit dem zweiten vierzeiligen System. Es folgt unmittelbar der Satz IV. bis zum Ende der Seite 43. Am Schluß der Komposition befindet sich die Unterschrift des Komponisten und das Datum der Beendigung: 18. 12. 1877.

b) Die ursprüngliche Ausgabe der Firma Schlesinger in Berlin, Editionsnummer 7314, Copyright 1880.

Als Grundlage unserer Ausgabe diente der Druck von Schlesinger, welcher zu Lebzeiten des Komponisten und zweifellos unter seiner direkten Mitwirkung herausgegeben wurde. Er wurde mit dem Originalmanuskript sorgfältig verglichen. Wesentlichere Abweichungen der Quellen sind in den Anmerkungen des Herausgebers („Annotazioni“) angeführt. Nach dem Manuskript wurden in unserer Ausgabe offensichtliche Druckfehler richtiggestellt und Einzelheiten ergänzt, welche in der Schlesinger Ausgabe übersehen worden waren. Ferner wurden gemäß analogen Stellen des Manuskripts und des Druckes fehlende kleinere Vortragszeichen ergänzt. Bedeutsamere Ergänzungen der Herausgeber sind in eckigen Klammern [] angeführt.

Abkürzungen:

- A = Originalmanuskript der Partitur
Schl = Ausgabe von Schlesinger
SN = die vorliegende Ausgabe des Staatsverlags für schöne Literatur, Musik und Kunst
[!] = Verschreibungen im Manuskript oder Druckfehler
Versio I = ursprüngliche, vom Komponisten schon im Manuskript abgeänderte Fassung

Große arabische Ziffern bezeichnen den Takt; die ihnen beigefügten kleinen Ziffern die betr. Note (evtl. Akkord) innerhalb des Taktes; Pausen werden nicht mitgezählt.

EDITORS' NOTES

Sources:

a) The manuscript, in the possession of the National and University Library of Prague, signed 59 R 114, consists of 44 pages of which the music manuscript proper comprises 43 pages 315 : 244 mm in size. Unconnected single sheets (or double sheets) of the manuscript are enclosed in a paper envelope, which again is contained in cardboard covers. At the top of the title page the composer has written: *An Johannes Brahms* (in pencil), 7. 12. 1877 *Quartett (D moll), opus 34*. A further annotation "*Johannes Brahms gewidmet*" has been crossed out in pencil. Four groups of staves, each containing 4 staves of quartet-score, follow immediately; under the last stave the composer has added in ink a note for the engraver: "*NB — Ich bitte überall den Tenorschlüssel in der Cellostimme in der Violinschlüssel zu übertragen!*", The 1st movement ends with the first group of staves on page 17, the second movement follows immediately, and ends at the bottom of page 23. The third movement begins on page 24 and ends with the second group of four staves on page 31. The fourth movement follows immediately and continues to the end of page 43. At the end of the composition there is the composer's signature and the date of termination of work on the composition: 18. 12. 1877.

b) Original edition of the firm Schlesinger, Berlin, edition number 7314, Copyright 1880.

Our edition is based on Schlesinger's print, published during the composer's lifetime and doubtless under his supervision. It has been carefully compared with the manuscript. The more important deviations between the sources are listed in the "Annotazioni". In our edition obvious misprints have been corrected and details omitted in Schlesinger's edition have been added in accordance with the manuscript. Further, the missing dynamic marks or others relating to the interpretation have been added on the basis of analogous passages of the manuscript as well as of the print. The more important editors' addenda have been put within square brackets] .

Abbreviations:

- A = Autograph score
Schl = Schlesinger's edition
SN = the present edition of the State Publishing House KLHU
[!] = slip in the manuscript or misprint
Versio I = original version, the change having been carried out by the composer in the autograph.

Large Arabic numerals indicate the bar; the small numbers beside them indicate the note (or chord) in the bar; rests are not counted.

NOTES DE L'ÉDITEUR

Sources:

a) L'Autographe, déposé à la Bibliothèque Nationale et Universitaire de Prague, Sig. 59 R 114; il a 44 pages, dont 43 de texte musical, format de 315 : 244 mm. Toutes les feuilles simples ou le cas échéant, doubles, sont encartées sans reliure dans une couverture de papier laquelle à son tour se trouve dans une enveloppe de carton. Au recto de la première feuille on lit le titre suivant, écrit en allemand par la main du compositeur: „*Johannes Brahms* (au crayon), le 7 décembre 1877, *Quatuor (Ré mineur), opus 34*." L'indication qui suit: „*Dédié à Johannes Brahms*“ est biffée au crayon. Viennent

ensuite quatre portées quadruples (pour les quatre instruments du quatuor à cordes); sous la dernière, le compositeur ajouta à l'encre un avis au graveur (en allemand) "NB — Prière de transcrire partout la clef d'Ut dans la partie du violoncelle en celle de Sol!" Le premier mouvement finit à la page 17, première portée (quadruple); suit immédiatement le second mouvement, qui finit au bas de la page 23. Le troisième mouvement commence à la page 24 pour finir à la page 31, deuxième portée quadruple. Suit immédiatement le quatrième mouvement, qui finit avec la page 43. A la fin de la partition se trouvent la signature du compositeur et la date finale: 18. 12. 1877.

b) l'Édition princeps parue chez Schlesinger, Berlin, Nro 7314, Copyright 1880.

C'est l'édition imprimée de Schlesinger parue du vivant de l'auteur, et sans doute avec sa collaboration active, qui a été prise pour base de notre édition nouvelle; elle a été soumise à une comparaison minutieuse avec l'autographe. Les différences de quelque importance entre les deux sources sont signalées dans les annotations („Annotazioni"). D'après l'autographe, on a corrigé les fautes d'impression manifestes et complété de menus détails omis dans l'édition Schlesinger; on a en outre complété, d'après les passages analogues de l'autographe et de l'édition princeps, les petits signes d'exécution qui manquaient. Les changements un peu notables de la nouvelle édition sont mis entre crochets [].

Abréviations :

- A = autographe de la partition
- Schl = édition Schlesinger
- SN = la présente édition aux Editions Nationales KLHU.
- [] = erratum dans l'autographe ou faute d'impression.
- Versio I = version primitive changée par le compositeur dès l'autographe.

Un grand chiffre arabe indique la mesure; le petit chiffre qui suit indique la note ou, le cas échéant, l'accord respectifs dans la mesure; les silences ne comptent pas.

YDVAATELSKÉ POZNÁMKY
ANNOTAZIONI

I

133 Vcllo A: ; SN = Schl

271₃ Viol. I. A: *ff*²; SN = Schl (*a*²)

286₃ Vcllo A: D; SN = Schl (*Dis* = vide 97)

230-1 Vla: ?; SN = A = Schl

II

87-8

A: versio I

III

1 Viol. I. II. A: senza „con sordino“; SN = Schl

2 Vla, Vcllo A: senza „con sordino“; SN = Schl

IV

138-134 A: versio I

Vi-

ff *ff* *fp* *fp* *dimin.*
ff *ff* *fp* *fp* *dimin.*
ff *ff* *fp* *fp* *dimin.*

p *non legato* *p* *p*

poco a poco cresc. *ff*
poco a poco cresc. *ff*
poco a poco cresc. *ff*
poco a poco cresc.

-de